

ศิลปะไทย

ดินแดนแถบเอเชียอาคเนย์นี้ได้รับอิทธิพลจากอินเดียและจีน จากอินเดียจะมากที่สุด โดยเฉพาะจากพวกพ่อค้าชาวอินเดีย นับได้ ๒,๐๐๐ ปีที่แล้วมา พ่อค้าเหล่านี้เดินทางมาโดยทางเรือเป็นส่วนมาก แต่บางพวกก็เดินทางมาโดยทางบก โดยผ่านดินแดนทางตอนเหนือของพม่า ในขณะที่พวกพ่อค้าอินเดียและพ่อค้าชาวจีนเดินทางมานั้น ชนชาวพื้นเมืองแถบนี้ก็ได้อาศัยเดินทางไปยังอินเดียและจีนเช่นกัน ความสัมพันธ์ทางการค้านี้ได้ก่อให้เกิดเป็นอาณาจักรต่าง ๆ ขึ้น เช่น อาณาจักรพุนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรศรีเกษตร อาณาจักรทวารวดี อาณาจักรศรีวิชัย ฯลฯ

พ่อค้าชาวอินเดียค้าขายเป็นล่ำเป็นสัน และเข้ามาตั้งรกรากอยู่ตามเมืองท่าเอเชียอาคเนย์โดยได้เผยแพร่วัฒนธรรมอินเดีย ดังนั้นอาณาจักรเหล่านี้จึงได้รับเอาลักษณะการปกครองบ้านเมือง ลัทธิศาสนาอันมีศาสนาพุทธและศาสนาฮินดูของอินเดียไว้ นอกจากนั้นยังได้เรียนภาษาตัวเขียนจากหนังสือของอินเดีย วัฒนธรรมอินเดียเป็นที่แพร่หลายในหมู่ชนชั้นสูง และพวกที่อาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่ ๆ ก่อน ส่วนพวกที่อยู่เป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยตามป่าเขานั้น วัฒนธรรมอินเดียเข้าไปยังไม่ถึง แต่อย่างไรก็ตามศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธ ได้แพร่หลายจนเป็นที่เลื่อมใสนับถือของชนทุกชั้นในระยะเวลาต่อมา

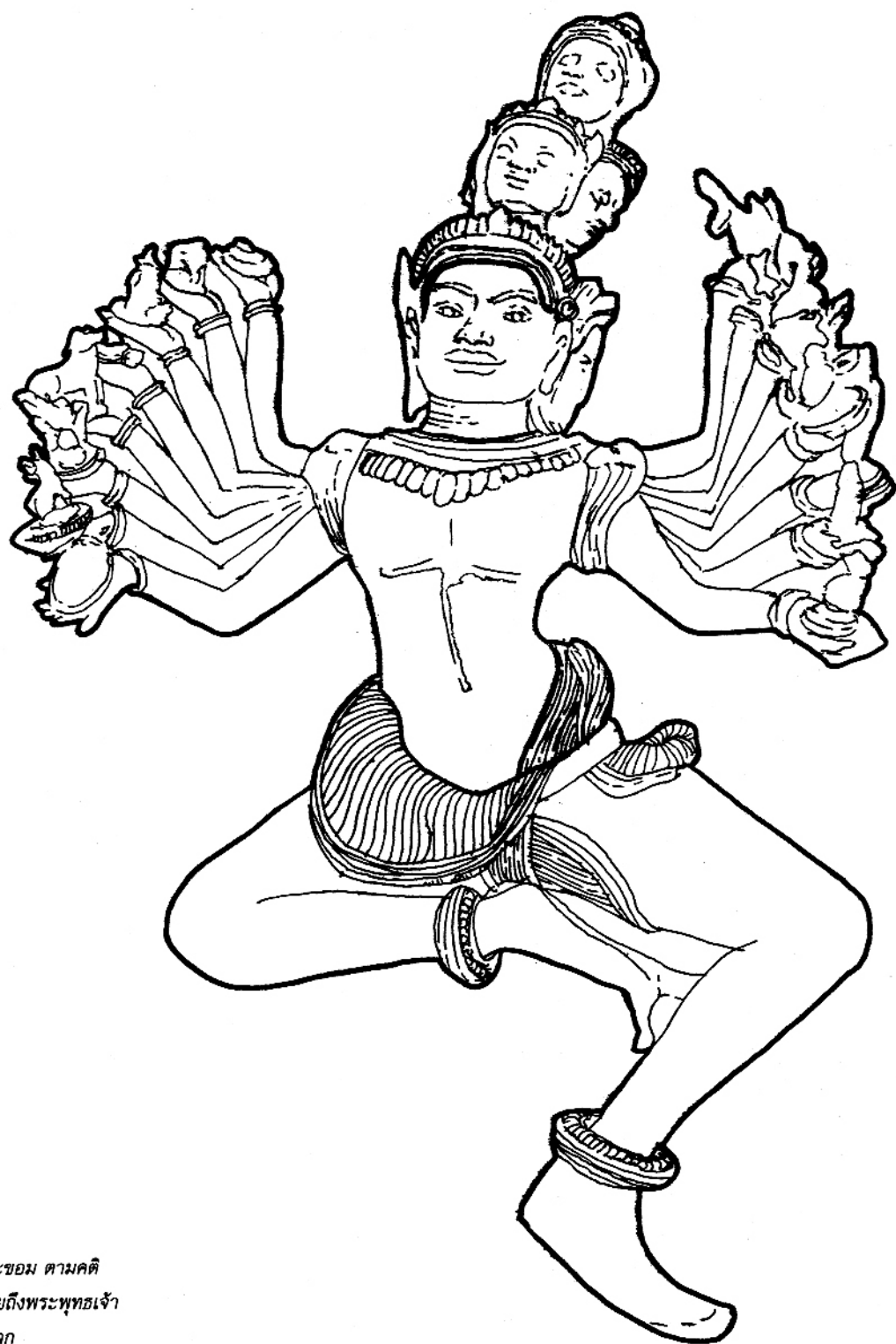
ด้วยเหตุที่ชาวอินเดียมีอิทธิพลดังกล่าว ทำให้เกิดมีชุมชนใหญ่ ๆ ขึ้น โดยผู้นำที่มีกำลังเข้าครอบครองบ้านเมืองเล็ก ๆ ให้เข้ามาอยู่ในความปกครองของตน แล้วใช้ระบบการปกครองแบบอินเดีย บางครั้งก็รับเอาชนบประเพณีในราชสำนักอินเดียเข้ามาใช้ บางครั้งก็มีชาวอินเดียตั้งตัวเป็นกษัตริย์ปกครองเสียเอง ชุมชนแห่งแรกที่เกิดขึ้นในแหลมมะลายูคือแคว้นลังกาสุกะ แคว้นนี้ตั้งขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๗

ในระยะเดียวกัน ก็มีอาณาจักรใหญ่ในแถบลุ่มแม่น้ำโขงอีกแห่งหนึ่ง คือ อาณาจักรพุนัน คำว่าพุนันเป็นภาษาจีนมีความหมายเดียวกับพนมหรือภูเขาในภาษาขอม อาณาจักรนี้พระมหากษัตริย์ชอบสร้างเทวาลัยหรือวัดไว้

๖๗.

๖๗. รูปหินอับเฉาสำเภา ศิลปะจีนที่เข้ามา
พร้อมเรือสำเภาบรรทุกสินค้า
สมัยรัชกาลที่ ๓

๖๔. ไตรโลกวิชัย ศิลปะขอม ตามคติ
พุทธมหายานหมายถึงพระพุทธเจ้า
ผู้เป็นใหญ่ทั้ง ๓ โลก

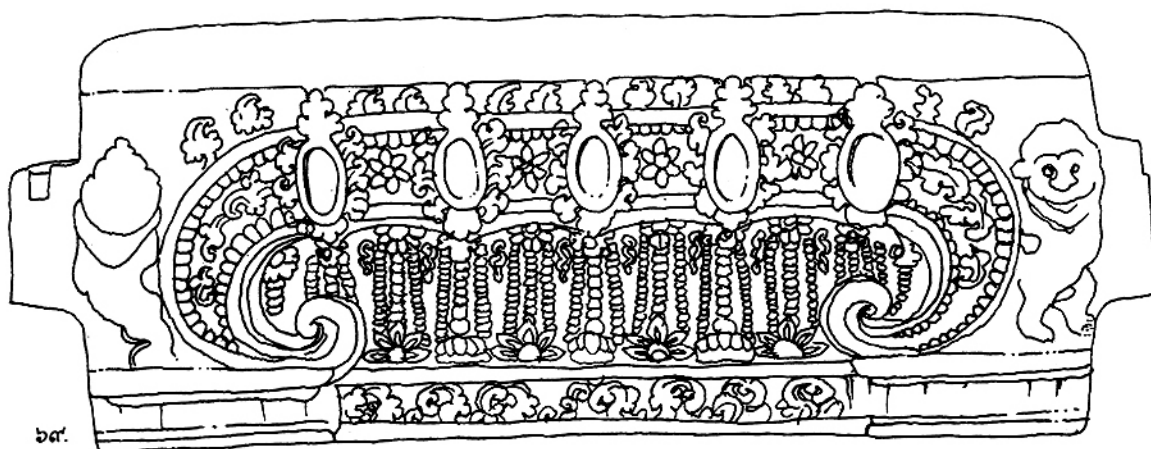

บนภูเขา จึงเรียกกันว่าพวกเจ้าภูเขา อาณาจักรพูนันตั้งอยู่ในเขตเขมรและ
ญวนได้ปัจจุบัน มีความเจริญรุ่งเรืองมาก กล่าวกันว่าอาณาจักรนี้ตั้งโดยชาว
อินเดียชื่อ โกลัญญะ ในราวพุทธศตวรรษที่ ๖ (ค.ศ. ๑) ทั้งได้เคยขยาย
อาณาเขตมาถึงอาณาจักรในประเทศไทยปัจจุบัน ในราวพุทธศตวรรษที่ ๗
(ค.ศ. ๒) พวกญวนดั้งเดิมได้ตั้งอาณาจักรจัมปาขึ้นที่เมืองเว้

พูนันับถือศาสนาทั้งศาสนาพราหมณ์และพุทธ พราหมณ์มีอยู่ใน
หมู่ชนชั้นสูง ส่วนพุทธมีค่านับถืออยู่ในหมู่ชนทั่ว ๆ ไป และเป็นพุทธนิกาย
มหายาน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากอินเดียเช่นกัน ในพุทธศตวรรษที่ ๑๑ (ค.ศ. ๖)
ได้มีชนอีกกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันขึ้นตามแถบลุ่มแม่น้ำโขง ใช้ชื่อเรียกว่า อาณาจักร
เจนละ อาณาจักรนี้อยู่ทางตอนเหนือของพูนัน เดิมขึ้นอยู่กับพูนัน ต่อมา
ได้แข็งเมือง และในที่สุดได้ปกครองพูนัน พวกเจนละนี้ก็คือพวกขอม ซึ่งได้
อพยพลงมาตามลำน้ำโขงจนในที่สุดได้กลายเป็นพวกเขมรในปัจจุบัน

ทั้งนี้ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๑ เป็นต้นมา ดินแดนที่เป็นประเทศไทย
ในปัจจุบันก็ได้เกิดอาณาจักรใหญ่ ๆ ขึ้นอีก ๓ กลุ่ม คืออาณาจักรทวารวดี
อาณาจักรศรีวิชัย และอาณาจักรลพบุรี ทั้ง ๓ อาณาจักรนี้เป็นอาณาจักรที่มี
ศิลปะวัฒนธรรมมากมาย เป็นสมัยก่อนที่ชนชาติไทยจะเข้ามาปกครองในดินแดน
ที่เป็นประเทศไทยปัจจุบัน อาณาจักรที่ต่อจากอาณาจักรดังกล่าวทั้ง ๓ ก็คือ
อาณาจักรเชียงแสน สุโขทัย อุทอง (อโยธยา) อโยธยา และรัตนโกสินทร์

๖๙. หีบหลังแบบสมัยสมโบวิไพรกุก
(สมบูรณปากก) พุทธศตวรรษที่ ๑๒

๗๐. เปรียบพระพุทธรูปดินเผาสมัยทวารวดี
แสดงอิทธิพลศิลปะแบบคุปตะของอินเดีย
อย่างชัดเจน

